

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: maj-juni 2024
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	HF2
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Tomas Billeskov Jansen
Hold	23PsB22

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Kærlighed og parforhold
Titel 2	Ondskab
Titel 3	Politisk psykologi
Titel 4	Udvikling
Titel 5	Læring
Titel 6	Videnskabelige undersøgelsesmetoder og feltarbejde
Titel 7	
Titel 8	
Titel 9	
Titel 10	
Titel 11	
Titel 12	
Titel 13	
Titel 14	
Titel 15	

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Kærlighed og parforhold
Indhold	<p>Læsestof:</p> <p>”Kærlighed og parforhold – under forskerens lup”, plurafutura publishing, Thomas Nielsen, 2011, side 17-22, 35-39, 49-50, 57-82, 96-108, 111-117, 133-135, 154-158, 161-167, 179-182, 187-188, 207-209, 225-226 (social adfærd, menneskets udvikling i et livs-langt perspektiv, køn, følelser og kognition, tilknytning, omsorg, personlighed, inklusion, eksklusion)</p> <p>Læreplan i psykologi B 2022 uddybet (eget materiale)</p> <p>Læreplan i psykologi B</p> <p>”Psykologiske feltundersøgelser – Psykologi B” (2013), Systime, Ole Schultz Larsen, side 6</p> <p>Problemstilling i psykologi (eget materiale)</p> <p>Dokumentar:</p> <p>”5 skarpe om Kierkegaard og kærligheden”, DRKultur, 8. maj 2013, Bjarke Stender</p> <p>”Kærlighedens laboratorium (2) – Sindssygt forelsket”, DR2, 26. september 2012, Martin Sundstrøm og Thomas Breinholt</p> <p>”Kærlighedens laboratorium (7) – kærlighed på livstid”, DR2, 31. oktober 2012, Sine Ivic</p> <p>”Kærlighedens laboratorium (3) – Hvorfor lige dig?”, DR2, 3. oktober 2012, Rune Vesterlund og Thomas Breinholt</p> <p>”Kærlighedens laboratorium (1) – Scores eller skoddes?”, DR2, 19. september 2012, Rune Vesterlund og Thomas Breinholt</p> <p>Bilag/cases:</p> <p>”Hvad sker der i kroppen, når du er forelsket?”, Alt.dk, 18. november 2016, Else Marie Lehman</p> <p>”Et sundt parforhold har syv ingredienser”, 30. september 2016, Jyllands-Posten</p> <p>”Hvad er indlysende og komplet overset i moderne parforhold? Du er den, din partner gør dig til”, 29. januar 2019 (uddrag), Zetland, Sara Eckel</p> <p>I alt 102 sider</p>
Omfang	28 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: Hvad gør, at man kan lide et andet menneske?: 1) bekendthed, følelsesmæssig afsmitning, kontaktbehovet, udseende, overensstemmelser i holdninger og meninger, opførelse, hvad tænder kvinder og mænd på?, 5 ting der karakteriserer forelskelsen: 1) voldsom tiltrækning, 2) besættelse, 3) fascination, 4) eksklusiv, 5) tidsbegrænset, Helen Fischers 18 karakteristiske sider af den forelskede tilstand: 1) særlig betydning, 2) fanger vores opmærksomhed, 3) fascination, 4) tankemæssig besættelse, 5) vidunderlige følelser, 6) energi, 7) ud af balance, 8) søge efter tegn på gengældte følelser, 9) dyb længsel efter en følelsesmæssig forening med vedkommende i både krop og sjæl, 10) ændringer i alle vores værdier, 11) afhængig af kærlighed, 12) empati, 13) styr-</p>

kes ved modgang, 14) håb, 15) seksuelle følelser og længsler, 16) eksklusivitet, 17) jalousi, 18) kontroltab, Arthur Arons nittende punkt: stærkere selvfølelse hos mænd, hvorfor er forelskelse ikke altid gensidig?, Helen Fischers 3 dele i kærlighed: forelskelse, romantisk kærlighed, venskabelig kærlighed, intimitet, C. S. Lewis' 4 former for kærlighed: altruistisk kærlighed, samhørighedskærligheden, philias, den erotiske kærlighed, Clyde og Susan Hendricks 6 forskellige typer af kærlighedsadfærd: erotisk, venskabelig, uselvisk, legende, praktisk, manisk, Robert Sternbergs 3 elementer i kærligheden: lidenskab, intimitet, forpligtelse, Mary Ainsworths fremmedsituationstest: tryk tilknytning, utryg-undgående tilknytning, utryg-ængstelig tilknytning, utryg-desorganiseret tilknytning, udbredelsen af de tre former for tilknytning i et parforhold, kvinders tilknytning og parforhold gennem 31 år, tilknytningsstil og vrede hos yngre mænd og kvinder, jalousi, monogami: seksuel monogami, følelsesmæssig monogami, monogami som værdi, monogami som offer, bør nye par vente sig det værste eller det bedste?, er den blinde kærlighed den bedste?, idealisering, gør ulykkelig kærlighed også blind?, hvilken adfærd fremmer trivsel i parforholdet?: 1) positiv adfærd, 2) åbenhed, 3) troskabserklæringer, 4) social adfærd, 5) hjælpsom adfærd, The Big Five: 1) ekstraversion(indadvendt-udadvendt), 2) neuroticisme(bekymret-rolig), 3) åbenhed(konventionel-original), 4) samvittighedsfuldhed(upålidelig-trofast), 5) venlighed(irritabel-godmodig), Lawrence A. Kurdeks forskning om forskellen på homoseksuelle og heteroseksuelle parforhold, mænd og kvinder og jalousi, hvilke 3 almindelige ting ødelægger kærligheden og parforholdet: 1) en høj eller tiltagende grad af forskellighed, 2) kedsomhed, 3) en stigende grad af negativ adfærd, forfrysninger i parforholdet, straffningsmagt, afvisningsmagt, skænderier hos yngre par, hvordan kan man se, at virkningen af utroskab afhænger af, hvordan man opdager det?: 1) taget på fersk gerning, 2) afsløret af ven eller bekendt, 3) indrømmet efter opfordringer, 4) indrømmet uden opfordringer, løgne og fortællinger i et parforhold: 1) en direkte løgn, 2) en halvløgn, 3) at fordreje sandheden, 4) at undlade at fortælle sandheden, 5) altruistisk, skilsmisser efter 5 og 15 års ægteskab, 5 vigtigste årsager til, at man bliver skilt: 1) manglende evne til at snakke sammen og løse problemer gennem samtale, 2) partnerens personlighed, fx egoisme, stædighed, alkoholisme eller voldelige tendenser, 3) stress i parforholdet, 4) følelsen af at være vokset fra hinanden og ikke kende hinanden så godt mere, 5) tab af respekt og sympati for partneren, hvordan kan 17 timers parterapi forebygge skilsmisse?

Mål:

- demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske
- redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst
- inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger
- argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde
- demonstrere viden om psykologiske metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning og gruppearbejde. Selvstændigt arbejde med at svare på spørgsmål Oplæg for klassen Øvelse i at anvende psykologifaglige begreber på bilag
-----------------------------------	---

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Ondskab
Indhold	<p>Læsestof:</p> <p>”Ondskabens psykologi – Socialpsykologiske essays” af Rolf Kuschel, Faezeh Zand og Jan Øberg(2009) side 15-41(gruppepsykologiske processer, inklusion og eksklusion samt social indflydelse,)</p> <p>”Psykologiens veje – iBog”, 2023, Systime, Ole Schultz Larsen, p5450, p5617, p5634, p5633, p5632, p5631, p5630, p5629, p5628, p5627(kommunikation i sociale sammenhænge)</p> <p>”LIKE”af Camilla Mehlsen & Vincent F. Hendricks(Red), 1. udgave, 1. oplag 2019, Center for Information og Boblestudier, (CIBS), Københavns Universitet, side 21-25, 30-32, 35-36, 56-57, 80, 86-87)(kommunikation på digitale medier)</p> <p>(Fra: ”Kulturen og det sociale liv – Psykologifagets grundbog” af Flemming B. Olsen(red.)(2010) side 95-97)(stereotyper, fordomme)</p> <p>Psykologi – fra celle til selfie”(2015) af Flemming André Philip Ravn og Troels Wolf side 161)(diskrimination)</p> <p>”Psykologiens veje – iBog”, 2023, Systime, Ole Schultz Larsen, p5539, p5557, p5556(kulturpsykologi)</p> <p>”Socialpsykologi – en introduktion”, Frydenlund, 3. udgave, 1. oplag, 2016, Rolf Kuschel & Per Schultz Jørgensen med bidrag af Faezeh Zand)(diskrimination)</p> <p>Synopsis 2019-2020 eksempler(eget materiale)</p> <p>Synopsis sådan Jette Hannibal</p> <p>Dokumentar:</p> <p>”Forskning på kanten (1) – Ondskab”, DR2, 6. november 2011, Lone Frank og Henrik Høgh-Olesen</p> <p>Øvelse i ondskab(eget materiale)</p> <p>Bilag/Cases:</p> <p>”Forråelsen ramte også mig”, Jesper Sølund Madsen, Politiken, 26. maj 2007</p> <p>”Den banale ondskab iblandt os”, leder i Jyllands-Posten, 3. oktober 2023</p> <p>”Selvom Charles Manson er død, vil myten om ham leve videre”, Niels Ivar Larsen, Information, 24. november 2017</p> <p>I alt 120 sider</p>
Omfang	27 lektioner a 45 minutter.

<p>Særlige fokus-punkter</p>	<p>Kernebegreber: god, ond, videnskabelig definition på ondskab, aggression, ualmindeligt, ekstremt, grænseoverskridende, mangel på empati, Sigmund Freud, behaviorisme: Pavlov, Watson, Thorndike, Skinner, tabula rasa, ingen rav, alt er miljø, svært at forudsige onde handlinger, Aldornos autoritære personlighed, Carl Goldbergs teori om ondskab: 1) sårbarhed over for oplevelse af skam, 2) mangelfuld tilknytning til signifikante omsorgspersoner, 3) manglende færdigheder til at føle sorg, 4) sproglige vanskeligheder ved at udtrykke følelser, 5) betydningsfulde personers skinhellighed, empati: arv og miljø, empatiens pauseknap, episodisk dyskontrol, anabolske steroider, MAOA-genet, Jonathan Pincus' teori: hjerneska- de, mental sygdom, misbrugt som barn, flertalsmisforståelse, lemmingeeffekt, ha- tespeech, asynkronitet, shitstorm, viralitet, candystorm, non-verbal kommunikati- on, mimiske koder, gestuelle koder, positur-koder, koder for øjenkontakt, ekstra- verbale koder, kropskontakt-koder, afstandskoder, koder for fremtræden, Konrad Lorenz: det såkaldte onde, spontan aggression, reaktiv og instrumentel aggression, sadistisk ondskab, Simon Baron-Cohen: fravær af empati, Phineas Gage, pande- lapperne, amygdala, Simon Baron-Cohen: empati, usikre tilknytninger, genetiske dispositioner, Gottfredson og Hirschis pointer omkring sammenhængen mellem kriminalitet, lav selvkontrol og mangelfuld opdragelse, kritik af Gottfredson og Hirschis teori om kriminalitet, Milgrams forsøg om autoritet og lydighed, ansvars- forskydning, den instrumentale tilstand, autonomi, lydighedens dilemma, Zimbar- dos Stanford-fængselsforsøg, deindividualisering, dehumanisering, Albert Bandura: moralsk frakobling, brug af eufemismer, fordelagtige sammenligninger, ansvarsfra- læggelse, ignorering eller fordrejning af konsekvenser(distancering), dehumanise- ring, Lars Fr. H. Svendsen: det naturligt onde, det moralsk onde, den dæmoniske, instrumentelle, idealistiske, dumme ondskab, Hannah Arendt: ondskabens banali- tet, etnocentrisme, kulturrelativisme, minoritet, majoritet, assimilation, integration, segregation, fordom, stereotyper, diskrimination</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kon- tekst - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale me- dier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mel- lem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstil- linger i samspil med andre fag - at arbejde selvstændigt og/eller i grupper over længere tid med synopsis
-------------------------------------	--

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning. Gruppearbejde. Synopsisgennemgang Gruppeoplæg
-----------------------------------	--

[Retur til forside](#)

Titel 3	Politisk psykologi
Indhold	<p>Læsestof: ”Politisk Psykologi”, Jonathan Kolding Karnøe, Systime, 2023, p120, p129, p122, p150, p209, p210, p211, p212, p151, p152, p153, p123, p154, p155, p156, p157, p158, p159, p160, p124, p175, p176, p177, p178, p179, p125, p164, p126, p191, p192, p193, p127, p194, p195, p196, p197, p198, p199, p200, p128, p201, p202, p204, p205, p206, p207, p208(social kognition, kognition, læring)</p> <p>Dokumentar: ”Deadline, 16. september 2016(uddrag), Niels Krause-Kjær Radioklip og tv-klip med John F. Kennedy og Richard Nixon</p> <p>Bilag/cases: ”Den politiske midte vinder frem. Men vores psykologi søger fortsat mod blokpolitikken”, Information, 22. oktober 2022, William Sass ”Dine muskler bestemmer, hvor krydset sættes”, Videnskab.dk. Irene Petersen, 2. november 2012 ”Psykologien bag dit kryds: Styrer du selv, hvem du stemmer på?”(uddrag), Videnskab.dk, Lea Pilsborg, 5. juni 2019 Synopsis 2019-2020 eksempler(eget materiale) Synopsis sådan Jette Hannibal</p> <p>71 sider</p>
Omfang	34 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: 3 dele af en holdning: tanker eller viden, følelser, adfærd, Daniel Katz: en funktionel holdning, tabula rasa, arv, miljø, Skinner om holdninger, Bandura om holdninger, udslukning, Sigmund Freud om holdninger: bevidst, ubevidst, forsvarsmekanismerne reaktionsdannelse, fornægtelse, rationalisering, Piaget: kognitivt skema, humanistisk psykologi om holdninger: indre værdier, et positivt selv-billede, selvrealisering, Leon Festinger: kognitiv dissonans: ændre holdning, tilføje tanker, reducere vigtigheden i dissonansen, afvise andre muligheder, selvbekræftelse, se på andre, ændre handling, teorien om planlagt adfærd: 1) ønske om at udføre handlingen, 2) betydningsfulde personer synes, at det er en god idé, 3) kontrol over selve handlingen, rationel choice-teorien, heuristikker: følelsesheuristik, kendskabsheuristik, vaneheuristik, vinderchanceheuristik, godkendelsesheuristik, kausalitets-tragten: langtidsfaktorer, korttidsfaktorer, sociokulturel placering, sociokulturel identitet, partiidentitet, single issue-vælger: aktivisten, den uoplyste, position values: slutmålet, valens issues: vejen til et slutmål, hvem siger hvad til hvilke personer og med hvilken effekt?, Elaboration Likelihood Model eller bearbejdnings-sandsynligheds-modellen, den perifere og den centrale bearbejdning med historien</p>

	<p>om de tre små grise og den pustende ulv, priming, framing. politisk superbrand: synlighed, strategisk kommunikation, politisk håndværk, visioner, troværdighed, karisma, Ichak Adizes 4 typer ledere: entreprenøren, producenten, administratoren, integratoren, et politisk parti kan organisere sig på 3 måder: traditionelt, bureaukratisk, karismatisk, marginalvælger, valgkampagne, imagekampagne, kampagneplan: tidsplan, medieplan, partier kan have 3 mål: regeringsøgende, stemmesøgende, mærkesagssøgende, Philippe Maarek: sikre vælgere, måske-vælgere, fuldstændig usandsynlige vælgere, kernevælgere, vælgernes syn på partiet: competenceimage, troværdighedsimage, lederimage, politisk image, kontrastkampagner, angrebskampagner, personangreb, issueangreb, et angribende parti, regeringsparti, oppositionsparti, markedsføring af politik: ideologisk, politisk letvægter, taktisk populistisk, relationsopbyggende strategi, spilteori: fangernes dilemma, Nash-ligevægt, Thomas-Kilmann-modellen omkring forhandlingsmønstre: konkurrerende, undvigende, tilpassende, samarbejdende og kompromissøgende forhandlingsstil, forhandlingsproces: "good-cop", "bad-cop", forhandlingstaktikker: prioritering af krav, salami-teknik, sammenkobling, door-in-the-face, foot-in-the-door, low-balling</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Elevoplæg Gruppearbejde Netsøgning Klasseundervisning Summegrupper Selvstændigt arbejde</p>

[Retur til forside](#)

<p>Titel 4</p>	<p>Udvikling</p>
<p>Indhold</p>	<p>Læsestof: "Gyldendals psykologihåndbog"(2005)(redigeret af Lene Hauge og Mogens Brørup), Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S, København, 3. udgave, 1. oplag, side 78-85(sårbarhed og resiliens) "Introduktion til psykologi"(2016)(redigeret af Thomas Koester og Kim Frandsen), Frydenlund, 3. udgave, 1. oplag, side 506-507(sårbarhed og resiliens) "Kulturen og det sociale liv – Psykologifagets grundbog"(2010)(redigeret af Flemming B. Olsen), Frydenlund, 1. udgave, 2. oplag, side 195-202, 198, 222(menneskets</p>

	<p>udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur) ”Psykologiens veje”(2015), Ole Schultz Larsen, side 98-100, 287-288(menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur) ”Psykologiens veje – iBog”, 2023, Ole Schultz Larsen, Systime, p5043, p5392, p5425, p5424, p5422, p5421, p5420, p5419, p516, p5413, p5414, p5452, p5483, p5482(menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur, familiens betydning for udvikling, individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder arbejde, stress og coping) ”Neuroaffektiv udviklingspsykologi til gymnasiet”, 2016, Susan Hart, (redigeret af Sonja Schoubye), Gyldendal, 1. udgave, 1. oplag, side 23-26, 81-86, 104-108(menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur)</p> <p>Dokumentar: ”DR2 Tema – Babyernes vidunderlige verden”, DR2, 1. juni 2019, Pernille Kabell, Serena Davies, Helen Sage, Guddi Singh ”Presset ungdom (1)”,TV2, 16. august 2023, Lasse Bjerre, Cirkeline Bechmann, Søren Kramer Vestergaard</p> <p>Bilag/Cases: ”Ricardos historie: En ræv har mange udgange”, Ugeskrift for læger, Ulf Joel Jensen, 23. november 2007 ”Børns Vilkår https://bornsvilkar.dk Barnets udvikling læs om børns udvikling og behov fra 0-6 år”(uddrag) ”Hårtab, angst og søvnmangel: Højt tempo i samfundet skaber øget mistrivsel blandt unge”(uddrag), Anders Ejbye Ernst og andre, 9. oktober 2022, DR Synopsis 2019-2020 eksempler(eget materiale) Synopsis sådan Jette Hannibal</p> <p>I alt 93 sider</p>
Omfang	26 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: omsorg: tilsyn, stimulation, tilknytning, aktivt fysisk omsorgssvigt, passivt fysisk omsorgssvigt, aktivt følelsesmæssigt omsorgssvigt, passivt følelsesmæssigt omsorgssvigt, probabilistisk perspektiv, sandsynlighed, sårbarhed(risikofaktorer) og resiliens(beskyttelsesfaktorer og modstandsdygtighed) i individet selv, nærmiljøet og samfundet, økonomisk, kulturel og social kapital, habitus, Konrad Lorenz: prægning, John Bowlby: tilknytning, 0-2 måneder før-tilknytning, smil, gråd og klyngen sig til, 2-7 måneder begyndende tilknytning, 7-24 måneder selektiv tilknytning, tilknytningsadfærd, udforskningsadfærd, Ainsworths fremmed-situationstest: tryk tilknytning, utryk-undgående tilknytning, utryk-ængstelig tilknytning, utryk-desorganiseret tilknytning, nyfødtes sanser: synet, hørelsen, lugtesans, tværmodal perception, validitet, synet på spædbørn indtil 1970´erne, synet på spædbørn i dag, spædbørns opfattelse af mennesker frem til 9 måneder: 1) spædbørn lytter mere til menneskets måde at tale på, 2) kan skelne mellem levende og ikke-levende, 3) 6 måneder gamle spædbørn, en voksen, en kost, 4) ansigtsduetter, 5)</p>

	<p>spædbarnets pludren, 9 måneders miraklet: 1) fælles fokus, 2) forstår pegning, 3) et spædbarn kan aflæse mors holdning i en ukendt situation, 4) kan tilbyde og modtage ting fra barn til mor, 5) kan samordne ting og personer, 6) affektiv, selektiv og fejlafstemning, spædbørn fra 1 år til 2 år: 1) selvgenkendelse og kropsbevidsthed, spejlprøven, tæppetesten, 2) fornemmelse for prosocial adfærd, 3) følelser, der er rettet mod én selv, 4) evnen til at "lade som om", Paul MacLeans teori om hjernens inddeling i 3 dele: 1) det autonome niveau, 2) det limbiske system, 3) det præfrontale niveau, social refereren, skam, skyld, overjæg, flovhed, stolthed, eksperimentet The Visual Cliff, spejltesten, Michael Lewis` forsøg omkring skam og stolthed, skumfidus-eksperimentet, broccoli-eksperimentet, Theory of Mind-eksperimentet, det senmoderne familieliv, Lars Denciks 4 familietyper: teamfamilien, den patriarkalske familie, svingdørsfamilien, det sociale akvarium, Thomas Højrup's 3 livsform: den selvstændige livsform, lønmodtagerlivsformen, karrierebundne livsform, traditions- eller modernitetsprægede livsformer, ungdommen som biologisk aldersperiode, ungdommen som kulturel alder, ungdommen er en efterspurgt livsstil, ungdomskulturer i 1950'erne, 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne, ungdommen har en flodbølge af muligheder, Thomas Ziehe: kulturel frisættelse, Ulrich Beck: institutionaliseret individualisering, Erikson: jegidentitet og social identitet, sociale medier: seksualisering og intimisering, Mats Trondman: ny relationsgrammatik, Gergen: multiple selv, Anthony Giddens: identiteten som et refleksivt projekt og ontologisk sikkerhed, narcissistisk ungdom, nynarcissisme, selvrealisering, ansvarspress, unge i konkurrencestaten</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	<p>Selvstændigt arbejde. Gruppearbejde. Klasseundervisning. Oplæg.</p>

[Retur til forside](#)

Titel 5	Læring
Indhold	Læsestof:

	<p>”Psykologiens veje – iBog”(2022), Ole Schultz Larsen, p5135, p5163, p5162, p5161, p5159, p5158, p5157, p5276, p5295, p5294, p5291, p5290, p5242, p5274, p5237, p5236(selv, psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse, perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen)</p> <p>”Psykologiens veje – ibog”(2022), Ole Schultz Larsen, p.5573, p.5574)(stress)</p> <p>”Copingstrategier” fra www.stressogros.dk/coping</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(identitet), p5422</p> <p>Dokumentar: ”9.z mod Kina 4”, 13. maj 2013, Irene Thyrrø og Lisbeth Dilling</p> <p>Bilag/cases: ”Pinball-effekten”: Derfor ødelægger sociale medier din koncentration, Forsker-Zonen, Videnskab.dk, 29. januar 2016, Vincent Hendricks – professor, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling & Joachim Schmidt Wiewiura – forsker, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling(psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse)</p> <p>65 sider</p>
	<p>26 lektioner a 45 minutter.</p>
<p>Særlige fokus-punkter</p>	<p>Kernebegreber: Pavlov, stimulus, respons, ubetinget, betinget, positivisme, empirisme, S før R, tom og fyldt madskål, hundepasserens fodtrin, klokke, spyt, savl, påvirkning, svar, klassisk betingning, passiv, naturlig, medfødt, genetisk, refleks, instinkt, udslukning, Watson, giv mig et dusin velskabte børn, tabula rasa, forsøget med Albert og den hvide rotte, miljø, arv, nyse- og hosterefleksen, nærings-, forsvars- og forplantningsrefleksen, stimulus-generalisering, Thorndikes forsøg-og-fejl læring, effektloven, Skinner: operant, handlende, aktiv, R før S, belønning, straf, 2 former af forstærkning: positiv og negativ, at associere eller forbinde to ting med hinanden, Skinnerboxen, pedal, rotten trykker tilfældigt på pedalen, bliver forstærket, 2 typer af straf, udslukning, straf er uhensigtsmæssigt: skæld-ud, løgn, snyd, usikker, passiv, lavt selvværd, modangreb, flugt, formning eller shaping, øjeblikkelig, tidsbestemt, mængdebestemt og uregelmæssig forstærkning, behavioristisk adfærdsterapi, realitetsterapi, systematisk desensibilisering, Köhler, kognitiv psykologi, kritik af behaviorismen, SOR-modellen, tænkning, forsøget med aber, banan, stokke, kasser, aha-oplevelse, pludselig indsigt, Bandura, imitation, observation, modelterapi, selvtillid, selvværd, sproglig og tavs viden, udenadslære, paratviden, faktaviden, mesterlære, tankpasserpædagogik, kognitiv skema, assimilation, Piaget, akkomodation, Vygotsky, zonen for den nærmeste udvikling, stilladsering, motivation, nysgerrighed, mening, kompetence, interesse, selvtillid, anerkendelse, konkurrence, ”bottom up” og ”top down”-processer, Atkinson og Shiffrens flerlagermodel, sensorisk hukommelse, korttidshukommelse, 7 plus minus 2, klumpning, arbejdshukommelse, langtidshukommelse, implicit, eksplicit, episodisk, blitzerindringer, semantisk hukommelse, procedurehukommelse, perceptuel hukommelse, hukommelse for emotionelle reaktioner, tilskuereffekten, lemmingeeffekten, ”hoppe-med-på-vognen-effekten”, pinballeffekten, kamp- og flugt-reaktionen, akut og kronisk stress, Holmes og Rahe sociale belastningsskala, daglige gener, konfronterende,</p>

	<p>distancerende, udadventt, indadventt følelsesmæssig, ansvar, uansvarlig, intellektuel og håbsorienteret coping, identitetsforvirring, identitets søgen, jegidentitet, social identitet</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde
Væsentligste arbejdsformer	<p>Elevoplæg. Dokumentarudsendelser. Summegrupper. Klasseundervisning. Gruppearbejde. Synopsis-skrivning</p>

[Retur til forside](#)

Titel 6	Videnskabelige undersøgelsesmetoder og feltarbejde
Indhold	<p>”Psykc – Grundbog til psykologi på C-niveau”, Frydenlund, Magnus Riisager, 2021, side 9-20, 30-31, 35-40</p> <p>”Psykologiske feltundersøgelser - ibog”, Systime, 2013, side 11-15, 17-22, 26-27, 32-33, Ole Schultz Larsen(undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data)</p> <p>”Psykologiens veje – iBog”, 2023, Systime, Ole Schultz Larsen, induktion og deduktion – c13936, tvillingestudier – p5761, tværsnitsundersøgelser – p5760, korrelationsstudier – p5757</p> <p>”Psykologiens veje”, Systime, Ole Schultz Larsen, 2021, side 23-24</p> <p>Øvelser i videnskabelige undersøgelsesmetoder psykologi B 2023(eget materiale)</p> <p>Feltarbejde med powerpoint-præsentation</p> <p>I alt 43 sider</p> <p>Samlet sidetal: 494 sider</p>
Omfang	17 lektioner a 45 minutter.

<p>Særlige fokus-punkter</p>	<p>Kernebegreber: validitet, reliabilitet, intern validitet, ekstern eller økologisk validitet, observation: kvantitativ, kvalitativ, skjult, åben, struktureret, ustruktureret, specifik, generel, observatør, deltager, laboratorieobservation, feltobservation, eksperiment, afhængig variabel, uafhængig variabel, forstyrrende variabel, eksperimentgruppe, kontrolgruppe, laboratorieeksperiment, felteksperiment, naturligt eksperiment, interview, spørgeskemaundersøgelse, længdesnitsundersøgelse, tværsnitsundersøgelse, caseundersøgelse, korrelationsundersøgelse, arkivstudier, tvillingundersøgelse, induktion, deduktion, etiske retningslinjer, kvantitativ og kvalitativ undersøgelsesmetode, empiri, deltagerudvælgelse, repræsentativitet, sample, design, pilotstudie, reproducerbart, triangulering, randomisering, bias, skævhed, fejkilde, forsøgseffekt, selvrepræsentationseffekt, kontroleffekt, forsøgsledereffekt</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst - inddrage og vurdere forklaringer på psykologiske problemstillinger - redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præstere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologiske metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning. Gruppearbejde. Summegrupper. Oplæg. Arbejde med feltarbejde</p>

[Retur til forside](#)